

Osavuosisikatsaus

Quarter 3
2017

Sisukas tulos kolmannella neljänneksellä, konsernin käyttökate -2,2 miljoonaa euroa.

Kaudelle tyypillisesti Afarakin kolmannen neljänneksen käyttökate oli -2,2 miljoonaa euroa verrattuna vuoden takaiseen -2,8 miljoonaan euroon. Vahva liikevaihdon kasvu vuoden 2016 vastaavasta neljänneksestä on seurausta pääasiassa korkeammista ferrokromin hinnoista ja vahvasta markkinatilanteesta. Kauden mukaan vaihtelevat korkeammat tuotantokustannukset ja raaka-ainekustannusten jyrkkä nousu vaikuttivat kannattavuuteen kuitenkin negatiivisesti. Jatkossa ferrokromin sopimushinnan kasvun neljännelle neljännekselle odotetaan vaikuttavan Afarakin tulokseen positiivisesti.

Guy Konsbruck
Toimitusjohtaja

A F A R A K

Sisukas tulos kolmannella neljänneksellä, konsernin käyttökate -2,2 miljoonaa euroa.

VUODEN 2017 KOLMANNEN VUOSINELJÄNNEKSEN YHTEENVETO

Kaudelle tyypillisesti Afarakin kolmannen neljänneksen käyttökate oli -2,2 miljoonaa euroa verrattuna vuoden takaiseen -2,8 miljoonaan euroon. Vahva liikevaihdon kasvu vuoden 2016 vastaavasta neljänneksestä on seurausta pääasiassa korkeammista ferrokromin hinnoista ja vahvasta markkinatilanteesta. Kauden mukaan vaihtelevat korkeammat tuotantokustannukset ja raaka-ainekustannusten jyrkkä nousu vaikuttivat kannattavuuteen negatiivisesti.

- Etelä-Afrikan ferrokromin (charge chrome) sopimushinta oli kolmannella neljänneksellä korkeampi kuin edellisen vuoden vastaavalla neljänneksellä mutta kuitenkin merkittävästi matalampi kuin tämän vuoden toisella neljänneksellä. Tulos oli tästä syystä parempi aiempaan vuoteen verrattuna, mutta toisen neljänneksen tulosta pienempi kausivaihtelua myötä. Tämä on linjassa toisella neljänneksellä ilmaistujen markkinatunnelmien kanssa
- Liikevaihto kasvoi vahvasti 52,7 prosentilla 44,2 (Q3/2016: 28,9) miljoonaan euroon korkeampien myyntimäärien ja -hintojen takia
- Jalostettujen tuotteiden myynti kasvoi 52,8 prosentilla 27.538 (Q3/2016: 18.023) tonniin heijastellen sekä erikoismetalli- että rautametalliseosliiketoiminnan vahvaa kysyntää
- Kaivostoiminnan tuotanto kasvoi huomattavasti 153.286 (Q3/2016: 45.487) tonniin Etelä-Afrikan lisääntyneen toiminnan takia
- Johto investoi laajasti Mogalen tuotantolaitokseen Etelä-Afrikassa valmisteltaessa P4-uunin uudelleenkäynnistämistä neljännellä vuosineljänneksellä ja P1-2-3-uunien uudelleen päällystämistä
- Kausiluonteiset seisokit, Etelä-Afrikan talvella korkeammat sähkökustannukset ja korkeammat raaka-ainekustannukset vaikuttivat kannattavuuteen negatiivisesti
- Käyttökate oli -2,2 (Q3/2016: -2,8) miljoonaa euroa ja käyttökateprosentti oli -4,9 % (Q3/2016: -9,8%)
- Liikevoitto oli -4,2 (Q3/2016: -4,5) miljoonaa euroa ja liikevoittoprosentti -9,4 % (Q3/2016: -15,7 %)
- Katsauskauden tulos jatkuvista toiminnoista oli yhteensä -3,9 (Q3/2016: -3,2) miljoonaa euroa, ja liiketoiminnan rahavirta oli -0,4 (Q3/2016: -5,5) miljoonaa euroa. Rahavarat 30. syyskuuta kuitenkin nousivat kuitenkin 13,6 (30.9.2016: 7,0) (30.6.2017: 11,7) miljoonaan euroon. Korollinen nettovelka oli -2,1 (0,8) (30.6.2017: -5,0) miljoonaa euroa
- Etelä-Afrikan ferrokromin (charge chrome) sopimushinta kasvoi vahvasti neljännelle neljännekselle 26,4 prosentilla 1,39 Yhdysvaltain dollariin paunalta

Konsernin tunnusluvut

		Q3/17	Q3/16	Q1- Q3/17	Q1- Q3/16	2016
Liikevaihto	MEUR	44.2	28.9	148.2	109.2	153.6
Käyttökate	MEUR	-2.2	-2.8	15.4	1.2	5.5
Liikevoitto	MEUR	-4.2	-4.5	10.2	-3.7	-1.0
Tulos ennen veroja	MEUR	-5.4	-4.2	2.5	-4.6	-3.1
Voitto jatkuvista toiminnoista	MEUR	-3.9	-3.2	1.7	-4.5	-2.8
Voitto lopetetuista toiminnoista	MEUR	0.0	1.0	1.5	1.5	1.9
Kauden tulos	MEUR	-3.9	-2.2	3.2	-3.0	-0.9
Osakekohtainen tulos	EUR	-0.01	-0.01	0.01	-0.01	0.00
Käyttökate-%	%	-4.9	-9.8	10.4	1.1	3.6
Liikevoitto-%	%	-9.4	-15.7	6.9	-3.4	-0.7
Tulos-%	%	-12.1	-14.6	1.7	-4.2	-2.0
Henkilöstö (kauden lopussa)		912	785	912	785	813

MARKKINANÄKYMÄT VUODEN 2017 NELJÄNNELLÄ NELJÄNNEKSELLÄ

Etelä-Afrikan ferrokromin sopimushinta kasvoi kolmannen neljänneksen 1,10 dollarista paunalta neljännen neljänneksen 1,39 dollariin paunalta neljännellä neljänneksellä, ja sen odotetaan osaltaan parantavan konsernin tulosta. Neljännen neljänneksen odotetaan olevan linjassa viime vuoden kanssa korkeampien raaka-ainekustannusten takia. Koko vuoden tulos taas tulee olemaan vuotta 2016 parempi ottaen huomioon vuoden mittaan toteutuneet tuottavuuden ja kapasiteetin parannukset.

Toimitusjohtaja Guy Konsbruck:

”Afarakin kolmannen vuosineljänneksen tuloksessa näkyvät vuosittain tapahtuvat kausivaihtelut. Euroopassa kesäkausi tuo mukanaan kysynnän heikentymisen ja siihen liittyvät monien laitosten seisokit. Saksan laitoksemme oli suljettuna vain kaksi viikkoa neljänneksen aikana. Etelä-Afrikassa talven korkeat sähkön hinnat yleensä johtavat huoltoseisokkeihin samalla ajanjaksolla. Neljänneksen aikana pidensimme Mogalen tuotantolaitoksen seisokkia 4 viikkoon tehdäksemme huomattavia ja välttämättömiä korjaustöitä.

Kausivaihtelun lisäksi kolmannen neljänneksen tulokseemme vaikutti negatiivisesti Etelä-Afrikan varsin haastava liiketoimintaympäristö. Samalla kun kolmansilta hankitun malmin hinnat nousivat jyrkästi ja vaikuttivat siten Mogalen joidenkin laatuojen tuotantokustannuksiin, Etelä-Afrikan ferrokromin sopimushinta laski jyrkästi ja odottamattomasti 1,10 dollariin, mikä johti paljon odotettua matalampiin katteisiin. Neljänneksen aikana Etelä-Afrikassa meitä kiusasivat epätavallisen huonot sääolosuhteet,

mikä johti satamien ruuhkautumiseen ja kuljetusten viivästyksiin. Kaikki nämä haasteet huononsivat kannattavuuttamme sekä rautametalliseosliiketoiminnan että konsernin osalta.

Tästä huolimatta vuoden 2017 kolmannen neljänneksen käyttökate parani vuoden takaisesta.

Saksan lyhyestä seisokista huolimatta erikoismetallisegmenttimme suoritui hyvin sekä operatiivisella että taloudellisella tasolla. Turkissa kaivostoimintamme tulos paranee yhä. EWW:llä tuottavuus jatkoi kasvuaan ja keskityimme prosessinohjauksen ja laboratoriotilojen parantamiseen.

Ajanjakso oli Etelä-Afrikan rautametalliseosliiketoiminnalle hyvin haastava, kuten yllä kuvataan. Käytimme tilaisuuden hyväksemme ja investoimme laajasti P1-2-3-uunien uudelleen päällystämiseen sekä P4-uunin valmistelemiseen neljännellä neljänneksellä tapahtuvaa käynnistystä varten. P4 ei ole ollut toiminnassa useaan vuoteen, ja nyt tulevaisuudessa se tarjoaa meille mahdollisuuden laajentaa tuottamiemme metalliseosten valikoimaa, mikä tekee Afarakista ainoan korkeahiilisen ferrokromin tuottajan Etelä-Afrikassa.

Kaivoksemme tuottavat yhä positiivista tulosta sekä kasvavaa tehokkuutta ja tuottavuutta. Johto keskittyy laajentamaan louhintakapasiteettia Etelä-Afrikassa vahvistaakseen vertikaalista integraatiotamme entisestään.

Haluaisin johdon puolesta kiittää tiimejämme kaikissa toiminnoissamme heidän sitoutumisestaan ja ponnisteluistaan tänä haastavana ajanjaksona, jonka aikana yhä useammat ferrokromin tuottajat Etelä-Afrikassa hakeutuivat paikalliseen saneerausmenettelyyn (business rescue). Vaikeasta ympäristöstä huolimatta Afarak osoittaa yhä sinnikkyyttä ja mukautumiskykyä. Toimemme ja päätöksemme yhtiön toiminnan ja rakenteiden parantamiseksi kantavat yhäkin hedelmää.

Yhtiö jatkoi myös kestäväen kehityksen hankkeisiin panostamista. Olemme kohdistaneet huomiomme terveyden ja turvallisuuden parantamiseen Etelä-Afrikassa, ja käynnistämämme kehitysohjelma tuottaa jo positiivisia tuloksia tällä saralla. Tuemme jatkossakin paikallisyhteisöjämme, ja olen ylpeä panoksestamme ihmisten arjen parantamiseen.

Tulevaisuudessa neljännän neljänneksen Etelä-Afrikan ferrokromin sopimushinnan nousun odotetaan osaltaan johtavan konsernin parempaan tulokseen. Olen vakuuttunut siitä, että vuosi 2017 on Afarakille hyvä vuosi paitsi tuloksen kannalta, myös – mikä tärkeämpää – siltä kannalta, että organisaatio tulee olemaan tulevina vuosina entistä sinnikkäämpi, vertikaalisesti integroituneempi ja paremmassa asemassa markkinamahdollisuuksien hyödyntämisen kannalta.”

MARKKINOIDEN KEHITYS

Maailmantalous jatkoi tasaista kasvuaan vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä Yhdysvaltain ja nousevan talouden maiden kuten Kiinan ja Intian markkinoiden kehittyessä voimakkaasti. Tämän kehityssuunnan odotetaan jatkuvan vuoden neljännelle neljännekselle. Kasvua ovat tukeneet infrastruktuuriin tehdyt investoinnit sekä erilaisten hyödykkeiden, kuten ruostumattoman teräksen ja metalliseosten, kysynnän kasvu. Kolmas neljännes tuo kuitenkin mukanaan erityisiä kausivaihteluita etenkin ferrokromin tuottajille.

Ruostumaton teräs

Maailmanlaajuinen ruostumattoman teräksen kysyntä nousi kolmannella neljänneksellä kasvun ollessa vahvaa Kiinassa, Intiassa ja Euroopassa. Kysyntä kasvoi pääasiassa infrastruktuuriin, kulutushyödykkeisiin ja energiaan liittyvien alojen vetämänä. Ruostumattoman teräksen hinta putosi aiemmista neljänneksistä mutta pysyi korkeampana kuin aiempina vuonna. Tämän odotetaan jatkuvan vuoden viimeisellä neljänneksellä.

Kromimalmi

Ruostumattoman teräksen kysynnän kasvu vaikutti kromimalmissegmentin kehitykseen positiivisesti kääntämällä toisella neljänneksellä vallinneet hinnanlaskupaineet. Kolmannella neljänneksellä hinnat alkoivat kasvaa parantuneiden markkinatunnelmien, ruostumattoman teräksen suuremman kysynnän ja nousevien nikkelin hintojen myötä.

Ferrokromi

Kolmas neljännes tietää erityisiä ja kausiluonteisia haasteita Afarakin kaltaisille ferrokromin tuottajille. Johtuen Euroopassa tapahtuvasta kausiluonteisesta hidastumisesta ja Etelä-Afrikan talvijaksosta korkeampine tuotantokustannuksineen ferrokromin kysyntä yleensä kutistuu, minkä seurauksena hinnat laskevat. Vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä sopimushinta laski merkittävästi toisen neljänneksen 1,54 dollarista paunalta 1,10 dollariin paunalta. Sopimushinnan laskeminen pahensi eteläafrikkalaisten tuottajien haasteita kolmannella neljänneksellä talvikauteen liittyen. Itse asiassa lisää eteläafrikkalaisia ferrokromin tuottajia hakeutui saneeraukseen (business rescue) kolmannen neljänneksen aikana. Kiristyneen tarjonnan ja kasvaneen kysynnän myötä neljännen neljänneksen sopimushinta nousi voimakkaasti 26,4 prosentilla 1,39 dollariin paunalta.

KEHITYS LIIKETOIMINTASEGMENTEITTÄIN

ERIKOISMETALLISEOSLIIKETOIMINTA

Erikoismetallisegmentin tunnusluvut

		Q3/17	Q3/16	Vuosita solla	Q1- Q3/17	Q1- Q3/16	2016
Liikevaihto	MEUR	21.2	11.4	86.4%	65.2	48.2	68.7
Käyttökate	MEUR	1.0	-0.3	-	9.4	3.6	5.4
Liikevoitto	MEUR	0.7	-0.9	-	8.2	1.7	3.1
Käyttökate-%	%	4.7	-6.5		14.4	6.4	7.8
Liikevoitto-%	%	3.1	-12.1		12.6	2.5	4.4
Tuotanto	Tonnia	20,312	17,534	15.8%	62,197	62,088	79,172
yhteensä	Tonnia	13,697	12,455	10.0%	40,616	42,833	59,752
Kaivostoiminta							
Jalostus	Tonnia	6,615	5,079	30.2%	21,581	19,255	19,420
Henkilöstö		442	417	6.0%	442	417	438

Erikoismetalliliiketoiminta teki vahvaa tulosta neljänneksellä, joka on perinteisesti heikko. Kesäkauden takia kysyntä on perinteisesti vähäisempää kolmannessa neljänneksessä ja monet eurooppalaiset laitokset suljetaan. Saksassa sijaitseva EWW-tuotantolaitos oli kuitenkin sen tuotteiden kysynnän vuoksi seisokissa tavallista lyhyemmän ajan, vain kaksi viikkoa. Tämän seurauksena liikevaihto kasvoi merkittävästi 86,4 prosentilla 21,2 (11,4) miljoonaan euroon. Liikevaihdon kasvu johtuu pääasiassa viime vuotta paremmista markkinaolosuhteista.

Neljänneksen käyttökate kasvoi 1,0 (-0,3) miljoonaan euroon ja liikevoitto kasvoi 0,7 (-0,9) miljoonaan euroon verrattuna viime vuoden vastaavaan jaksoon heijastellen korkeampia myyntimääriä. Kausiluonteisten kaavojen mukaisesti kolmannen neljänneksen käyttökate ja liikevoitto olivat toista neljänneestä matalampia (Q2/2017: MEUR 3,7). Kausiluonteisista sulkemisista johtuvien kulujen lisäksi tuotantokustannukset kasvoivat korkeampien raaka-ainekustannusten vuoksi.

Operatiivisesti segmentti teki vahvaa tulosta kolmannella neljänneksellä. Tuotanto kasvoi 15,8 prosentilla 20.312 (17.534) tonniin pääasiassa EWW:n jalostustoiminnan ansiosta. EWW:n jalostusmäärät kasvoivat nopeasti kasvaneen markkinakysynnän takia lyhennetyn vuoden 2017 seisokin vuoksi. Turkissa kaivostoimintamme tulos parani yhä.

Kaiken kaikkiaan segmentti on vuoden 2017 ensimmäisen yhdeksän kuukauden aikana tehnyt vahvaa tulosta vuotta aiempaan verrattuna, ja käyttökate and liikevoitto ovat jo ylittäneet koko vuoden 2016 luvut.

RAUTAMETALLISEOSLIIKETOIMINTA

Rautametalliseossegmentin tunnusluvut

		Q3/17	Q3/16	Vuositasona	Q1-Q3/17	Q1-Q3/16	2016
Liikevaihto	MEUR	22.2	17.5	26.8%	80.5	60.9	84.5
Käyttökate	MEUR	-1.8	-1.6	-	9.4	0.8	5.0
Liikevoitto	MEUR	-3.4	-2.7	-	5.4	-2.2	0.9
Käyttökate-%	%	-8.0	-9.1		11.6	1.3	5.9
Liikevoitto-%	%	-15.4	-15.2		6.7	-3.7	1.0
Tuotanto yhteensä	Tonnia	155,802	46,443	235.5%	363,952	158,186	278,833
Kaivostoiminta	Tonnia	139,588	33,033	322.6%	308,652	104,535	202,514
Jalostus	Tonnia	16,214	13,410	20.9%	55,300	53,651	76,319
Henkilöstö		396	362	9.4%	396	362	369

Kolmannen neljänneksen kausiluonteisten haasteiden lisäksi rautametalliseosliiketoiminta joutui toimimaan hyvin erityisessä ja vaikeassa liiketoimintaympäristössä Etelä-Afrikassa, mikä vaikutti segmentin kannattavuuteen negatiivisesti.

Kolmannen neljänneksen liikevaihto kasvoi voimakkaasti 22,2 (17,5) miljoonaan euroon myyntimäärien ja -hintojen kasvun johdosta. Ferrokromin vuoden 2017 kolmannen neljänneksen sopimushinta oli paljon korkeampi, 1,10 dollaria paunalta (USD 0,83/pauna), verrattuna vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon. Koska sopimushinta kuitenkin putosi radikaalisti aiemmasta neljänneksestä, asiakkaat siirsivät tilauksensa toisesta neljänneksestä kolmanteen hyötyäkseen alemmista hinnoista. Tämä kasvatti myyntimääriä ja liikevaihtoa verrattuna vuoden 2016 kolmanteen neljännekseen.

Liikevaihdon kasvusta huolimatta käyttökate oli -1,8 (-1.6) miljoonaa euroa ja liikevoitto -3,4 (-2,7) miljoonaa euroa. Neljänneksen käyttökatteeseen vaikutti positiivisesti vakuutussaatavavaraus. Etelä-Afrikassa talven korkeammat sähkön hinnat johtivat huoltoseisokkeihin kolmannella neljänneksellä, mikä lisäsi tuotantokustannuksia. Neljänneksen aikana johto pidensi Mogalen tuotantolaitoksen seisokkia neljään viikkoon merkittävien huolto- ja investointitöiden suorittamiseksi, mikä lisäsi seisokista johtuvia kuluja. Afarak investoi laajasti P1-P2-P3-uunien uudelleen päällystämiseen ja alkoi valmistelemaan P4-uunin uudelleenkäynnistämistä. 0,6 (0,0) miljoonan euron arvonalentuminen kirjattiin uunien tulenkestävistä eristeistä, jotka täytyi uusia odotettua nopeammin. Lisäksi kolmansilta hankitun malmin hinnat nousivat jyrkästi, mikä kasvatti tuotantokustannuksia entisestään. Neljänneksen aika epätavallisen keuhot sääolosuhteet Etelä-Afrikassa viivästyttivät useita kuljetuksia. Nämä kaikki tekijät yhdessä vaikuttivat negatiivisesti segmentin kannattavuuteen, jota kuitenkin osittain kompensoi osuus yhteisyrityksen tuloksesta. Segmentin käyttökatteeseen sisältyvä osuus oli 0,4 (-0,2) miljoonaa euroa.

Operatiivisesti segmentti jatkoi vuoden 2017 vahvaa kasvuaan. Tuotanto lisääntyi jyrkästi vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä kasvaen 155.802 (46.443) tonniin. Tätä vauhditti pääasiassa Stelliten kaivoksen kromiittirikasteen ja palamalmien lisätuotanto sekä Mecklenburgin kaivoksen avolouhinnan jatkuva kasvu. Mogale Alloysin jalostusmäärät

vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä olivat myös huomattavasti edellisvuotta suuremmat. Kasvua oli sekä Etelä-Afrikan ferrokromin että keskihiilisen ferrokromin jalostuksessa.

Vuosi 2017 jatkuu vahvana tämän segmentin osalta. Vuoden 2017 ensimmäisen yhdeksän kuukauden tulos on jo ylittänyt koko vuoden 2016 luvut.

YHTEISYRITYS

Yhteisyrityksen tunnusluvut (Afarakin osuus)

		Q3/17	Q3/16	Q1- Q3/17	Q1- Q3/16	2016
Liikevaihto	MEUR	3.6	0.7	12.1	2.5	5.3
Käyttökate	MEUR	0.3	-0.1	4.2	-0.1	1.3
Liikevoitto	MEUR	0.0	-0.2	3.4	-0.4	0.8
Rahoitustuotot ja -kulut	MEUR	0.3	0.0	0.9	-0.4	-0.5
Tilikauden voitto	MEUR	0.4	-0.2	4.4	-0.8	0.1
Käyttökate-%	%	9.3	-9.3	34.4	-4.5	24.4
Liikevoitto-%	%	-0.6	-29.6	28.3	-17.5	15.7

Yhteisyrityksen tuotto oli yhteensä 0.7 (-0,5) miljoonaa euroa, josta Afarakin osuus on 0,4 (-0,2) miljoonaa euroa. Afarakin osuus yhteisyrityksen liikevaihdosta kasvoi 3,6 (0,7) miljoonaan euroon verrattuna vuoden 2016 vastaavaan jaksoon. Liikevaihdon merkittävä kasvu johtui pääasiassa Mecklenburgin kaivoksen myyntimäärien kasvusta sekä Stelliten kaivoksen rikasteiden ja kromipalamalmin voimakkaampaan myyntiin. Lisäksi sekä Mecklenburgin että Stelliten kaivosten myyntimäärät kasvoivat äkillisesti kolmannella neljänneksellä aiempaan neljännekseen verrattuna. Neljänneksen aikana tuloksia laimensi ennallistamisvarauksen kasvu 0,5 (0,1) miljoonaa euroa.

Afarak odottaa yhteisyrityksellä olevan merkittävää vaikutusta keskipitkän aikavälin tulokseensa Mecklenburgin kaivoksen toiminnan lisääntymisen ja Stelliten kaivoksen merkittävien parannusten myötä.

TALOUDELLINEN KEHITYS

JALOSTETTUJEN TUOTTEIDEN MYYNTI

Myynti, tonnia

	Q3/17	Q3/16	Q1-Q3/17	Q1-Q3/16	2016
Yhteensä	27,538	18,023	76,227	73,189	97,095
Rautametalliseokset	21,275	14,516	58,343	58,944	77,092
Erikoismetalliseokset	6,263	3,507	17,884	14,245	20,003

Konsernin tuotteiden nousujohteinen kysyntä jatkui vuoden 2017 kolmannelle neljännekselle. Konsernin jalostettujen tuotteiden myynti, sisältäen Mogale Alloysin ja EWW:n tuotantolaitosten kaiken tuotannon, oli 27.538 (Q3/2016: 18.023) tonnia, eli vuoden takaisesta oli tapahtunut 52,8 prosentin merkittävä nousu. Erikoismetallisegmentin myyntimäärät lisääntyivät jyrkästi 78,6 prosentilla kasvaneen kysynnän siivittämänä, mikä johti myös EWW:n lyhyempään sulkemiseen kolmannella neljänneksellä. Positiivinen tulos

saatiin myös rautametalliseosliiketoiminnasta, jonka myyntimäärät kasvoivat 46,6 prosentilla. Kasvu johtui pääasiassa asiakkaista, jotka lykkäsivät tilauksiaan toisesta neljänneksestä kolmanteen hyötyäkseen sopimushinnan jyrkästä laskusta vuoden 2017 toisen neljänneksen 1,54 dollarista paunalta kolmannen neljänneksen 1,10 dollariin paunalta.

LIKEVAIHTO JA KANNATTAVUUS

Vuoden takaisesta kasvaneiden myyntimäärien ja korkeampien sopimushintojen tapaan Afarakin vuoden 2017 kolmannen neljänneksen liikevaihto kasvoi voimakkaalla 52,7 prosentilla 44,2 (28,9) miljoonaan euroon.

Konsernin tunnuslukujen yhteenveto

		Q3/17	Q3/16	Q1- Q3/17	Q1- Q3/16	2016
Liikevaihto	MEUR	44.2	28.9	148.2	109.2	153.6
Käyttökate	MEUR	-2.2	-2.8	15.4	1.2	5.5
Liikevoitto	MEUR	-4.2	-4.5	10.2	-3.7	-1.0
Voitto jatkuvista toiminnoista	MEUR	-3.9	-3.2	1.7	-4.5	-2.8
Voitto lopetetuista toiminnoista	MEUR	0.0	1.0	1.5	1.5	1.9
Kauden tulos	MEUR	-3.9	-2.2	3.2	-3.0	-0.9
Käyttökate-%	%	-4.9	-9.8	10.4	1.1	3.6
Liikevoitto-%	%	-9.4	-15.7	6.9	-3.4	-0.7

Liikevaihto kasvoi sekä erikoismetalli- ja rautametalliseosliiketoiminnassa pääasiassa vuoden 2016 kolmanteen neljännekseen verrattuna korkeampien myyntihintojen ja kasvaneiden myyntimäärien myötä. Yhdessä 52,8 prosentilla kasvaneiden myyntimäärien kanssa vuoden 2017 kolmannen neljänneksen sopimushinta oli 1,10 dollaria paunalta verrattuna 0,83 dollariin paunalta edeltävän vuoden vastaavalla ajanjaksolla.

Kannattavuutta huononsivat sekä useat kolmanteen neljännekseen liittyvät kausivaikutukset että katsauskauden tietyt tapahtumat. Kausiluonteiset sulkemiset sekä Euroopassa että Etelä-Afrikassa – Etelä-Afrikan sulkemisen oltua pidennetty – johtivat tulosvaikutteisesti kirjattuihin kiinteisiin kuluihin. Lisäksi Etelä-Afrikassa talven korkeat sähkön hinnat vaikuttavat entisestään kausivaikutuksiin. Vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä kolmansilta hankitun malmin hinnat nousivat merkittävästi ja vaikuttivat nekin tuotantokustannuksiin. Yhdessä nämä tekijät johtivat käyttökateen paranemiseen viime vuotisesta, -2,2 (-2,8) miljoonaan euroon. Johtuen 0,6 (0,0) miljoonan euron arvonalentumisesta koskien P1-uunin tulenkestäviä eristeitä Mogale Alloysilla, liikevoitto oli kolmannella neljänneksellä -4,2 (-4,5) miljoonaa euroa. Osuus yhteisyrityksen vuosineljänneksen tuloksesta oli 0,4 (-0,2) miljoonaa euroa. Tuloksiin vaikuttivat negatiivisesti pääasiassa valuuttakustannuksista johtuvat 1,2 (-0,3) miljoonan euron nettorahoituskustannukset.

Kolmannen neljänneksen kausivaikutuksista huolimatta vuoden 2017 yhdeksän ensimmäisen kuukauden kokonaistulos vahvistaa Afarakin tuloksen olevan vahva sekä liikevaihdon että kannattavuuden osalta.

TASE, RAHAVIRTA JA RAHOITUS

Konsernin taseen loppusumma 30.9.2017 oli 255,6 (257,7) (30.6.2017: 264,7) miljoonaa euroa ja nettovarot yhteensä 164,6 (170,5) (30.6.2017: 175,7) miljoonaa euroa. Ulkomaisessa valuutassa toimivien tytäryhtiöiden kurssierot olivat neljänneksellä -7,4 miljoonaa euroa neljänneksen aikana Etelä-Afrikan randin heiketessä 6,9 prosentilla ja Yhdysvaltain dollarin heiketessä 3,5 prosentilla.

Konsernin rahavarat 30.9.2017 olivat 13,6 (7,0) miljoonaa euroa (30.6.2017: 11,7). Liiketoiminnan rahavirta oli kolmannella vuosineljänneksellä -0,4 (-5,5) miljoonaa euroa. Johto jatkoi varovaista linjaansa käyttöpääoman hallinnassa, ja sen hankkeet ovat tuottaneet tulosta. Neljänneksen aikana yhtiö kasvatti velkaansa rahoittajille 5,5 (3,0) miljoonaa euroon.

Omavaraisuusaste oli 64,4 prosenttia (66,2 %) (30.6.2017: 66,4 %). Afarakin nettovelkaantumisaste kolmannen vuosineljänneksen lopussa oli -1,3 prosenttia (0,4 %) (30.6.2017: -2,8 %) korollisen velan ollessa 11,4 (7,8) (30.6.2017: 6,7) miljoonaa euroa.

INVESTOINNIT, YRITYSOSTOT JA -MYYNIT

Käyttöomaisuusinvestoinnit vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä olivat 2,3 (0,5) miljoonaa euroa. Pääomakustannusten merkittävä kasvu liittyy Etelä-Afrikan Mogalen tuotantolaitokseen tehtyihin merkittäviin investointeihin. Afarak investoi P1-2-3-uunien uudelleen päällystämiseen sekä P4-uunin valmistelemiseen neljännellä neljänneksellä tapahtuvaa käynnistystä varten. P4 ei ole ollut toiminnassa useaan vuoteen, ja nyt jatkossa se tarjoaa yhtiölle mahdollisuuden laajentaa tuottamiensa metalliseosten valikoimaa, mikä tekee Afarakista ainoan korkeahiilisen ferrokromin tuottajan Etelä-Afrikassa. Investointeja tehtiin myös EWW:ssä ja TMS:ssä.

Henkilöstö

Vuoden 2017 kolmannen neljänneksen lopussa Afarak työllisti 912 (785) henkilöä. Henkilöstön keskimääräinen määrä vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä oli 899 (773). Vuoden 2017 aikana työvoiman määrä nousi turkkilaisessa toiminnassa lisääntyneen kaivostoiminnan myötä ja Mogalessa Etelä-Afrikassa, kun rekrytointi aloitettiin uudelleen vuoden 2016 ensimmäisellä neljänneksellä onnistuneesti toteutetun Etelä-Afrikan Labour Relations Act -lain 189 §:n mukaisen prosessin jälkeen, ja ennen P4-uunin uudelleenkäynnistämistä. Neljänneksen aikana konserni työllisti tilapäisesti 61 henkilöä, joka luku on laskenut edeltävän neljänneksen 82 henkilöstä, jotka hoitivat sintrattua magnesiittia valmistavan laitoksen toimintaa Serbiassa järjestetyssä kokeiluhankkeessa.

KOHDISTAMATTOMAT ERÄT

Vuoden 2017 kolmannella vuosineljänneksellä käyttökate segmenteille kohdistamattomista eristä oli -1,4 (-1,0) miljoonaa euroa. Sintrattua magnesiittia valmistavan laitoksen toiminta Serbian kokeiluhankkeessa vaikutti käyttökatteeseen negatiivisesti -0,3 (0,0) miljoonalla eurolla vuosineljänneksen aikana.

VASTUULLISUUS

Afarak on edelleen sitoutunut sijoittamaan turvallisuusmenettelyihinsä ja parantamaan niitä kaikissa yksiköissään ja laitoksissaan. Kolmannella neljänneksellä oli joitakin haasteita, sillä sen aikana kirjattiin 20 (Q3/2016: 6) työtapaturmaa, joista 7 (Q3/2016: 6) johti työtuntien menettämiseen. Nämä työtapaturmat johtivat 169:ään (Q2/2016: 62) menetettyyn työpäivään, mikä nosti tapaturmien takia menetettyjen työtuntien asteen 12,3:een vuoden takaisesta 6,9:sta. Tähän vaikuttivat eniten Turkin kaivoksilla sattuneet lievät tapaturmat. Toisaalta Etelä-Afrikassa tapahtuneiden tapaturmien määrä laski verrattuna aikaisemman vuoden vastaavaan ajanjaksoon. Johtavan kansainvälisen konsulttitoimisto Alexander Proudfootin kanssa käynnistetty kuukausia kestänyt parannushanke Mogalen tuotantolaitoksella tuottaa tulosta, sillä terveys ja turvallisuus on yksi hankkeen kehityskohteista.

Ilmoitetun painopisteen ollessa vesivarojen hallinnassa ja kierrättämisessä useat yksiköt jatkoivat tähän alueeseen panostamista. Turkissa asennettiin toinen suodatinpuristin, mikä lisää Afarakin toimia kaivostoiminnassa käyttämänsä veden kierrättämiseksi ja uudelleen käyttämiseksi. Etelä-Afrikassa rakennettiin yhä sadevesipadon rakentamista, joka mahdollistaa sadeveden keräämisen ja sen hyödyntämisen. Johto aikoo päättäväisesti vähentää konsernin vedenkulutusta kampanjallaan, jolla pyritään tehokkuuden lisäämiseen kierrätyksen ja uudelleenkäytön kautta.

Neljänneksen aikana Afarak investoi merkittävästi Magakala-yhteisöön Sefaran ja Madifahlanen alueella Etelä-Afrikassa. Johtuen sen kasvusta ja veden niukkuudesta alueella yhteisö vaati vesisäiliöihin sijoittamista yhteisön vedentarpeen täyttämiseksi. Tätä varten Afarak sijoitti 10 vesisäiliön hankintaan ja asennukseen. Kunkin vesisäiliön vetoisuus on 10.000 litraa. Tämä projekti tuki myös paikallista yrittäjyyttä, ja paikalliset yritykset suorittivat säiliöiden asennuksen ja käyttöönoton. Afarak Group tukee Magakala-yhteisöä monilla muillakin tavoilla muun muassa koulutushankkeiden kautta.

OSAKKEET JA OSAKKEENOMISTAJAT

30. syyskuuta 2017 Afarak Group Oyj:n rekisteröity osakkeiden määrä oli 263.040.695 (263.040.695) ja osakepääoma oli 23.642.049,60 (23.642.049,60) euroa.

30. kesäkuuta 2017 Yhtiön hallussa oli 3.744.717 (3.744.717) omaa osaketta, mikä vastaa 1,42 prosenttia (1,42 %) rekisteröidystä osakemäärästä. 30. syyskuuta 2017 ulkona olevien osakkeiden kokonaismäärä, johon ei sisälly Yhtiön hallussa olevia omia osakkeita, oli 259.295.978 (259.295.978).

Yhtiön osakekurssi oli katsauskauden alussa NASDAQ Helsingissä 0,85 euroa ja Lontoon pörssissä 0,78 punttaa. Katsauskauden lopussa osakekurssi oli vastaavasti 0,90 euroa ja 0,83 punttaa. Vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä Yhtiön osakekurssi oli NASDAQ Helsingissä 0,75–1,01 euroa osakkeelta ja Yhtiön markkina-arvo 30.9.2017 oli 235,4 (1.1.2017: 203,9) miljoonaa euroa. Samana ajanjaksona Lontoon pörssissä osakekurssi oli 0,70–0,83 punttaa osakkeelta ja markkina-arvo 30.9.2017 oli 217,0 (1.1.2017: 98,6) miljoonaa punttaa.

Varsinaisen yhtiökokouksen 23.5.2017 tekemän päätöksen mukaisesti hallituksella on valtuutus hankkia enintään 15.000.000 omaa osaketta. Tämä valtuutus on voimassa

12.11.2018 saakka. Yhtiö ei hankkinut omia osakkeitaan vuoden 2017 kolmannen neljänneksen aikana.

RISKIT JA EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Alla on kuvattu konsernin keskeisimpien riskien ja epävarmuustekijöiden muutoksia. Lisätietoja riskeistä ja epävarmuustekijöistä on julkaistu konsernin vuoden 2016 tilinpäätöksessä.

Afarakin taloudelliseen tulokseen vaikuttavat kaivos-, sulatto- ja mineraaliliiketoiminnan yleiset markkinaolosuhteet. Globaalit rahoitusmarkkinat ovat olleet erittäin epävakaita. Lisäksi on epävarmaa, miten hyödykkeiden hinnat tulevat kehittymään vuoden 2017 aikana, mikä voi merkittävästi vaikuttaa Yhtiön liikevaihtoon ja taloudelliseen tulokseen vuonna 2017.

Valuuttakurssien, erityisesti Yhdysvaltain dollarin ja Etelä-Afrikan randin kurssien, epädullisilla muutoksilla voi olla merkittävä negatiivinen vaikutus konsernin kannattavuuteen. Hallitukseen Yhdysvaltain dollarin ja Etelä-Afrikan randin välistä valuuttakurssiriskiä konserni arvioi jatkuvasti nykyisiä ja mahdollisia riskejä sekä tarvetta tehdä valuuttatermiinisopimuksia. Konserni myös hallinnoi kassavirtojaan minimoidakseen ajan, jolloin se altistuu valuuttakurssien vaihtelulle.

Afarakin jalostustoiminnot Saksassa ja Etelä-Afrikassa kuluttavat runsaasti energiaa, pääasiassa sähköä. Polttoaineiden ja energian maailmanmarkkinahinnoille on ollut ominaista voimakas vaihtelu, johon on liittynyt myös yleisen inflaatiokehityksen ylittävää kustannusten nousua. Etelä-Afrikassa pääosaa sähkönjakelusta, hinnasta ja saatavuudesta hallinnoi yksi toimija, Eskom. Sähkön hinnannousu ja/tai jakelun supistuminen tai epävarmuus voi vaikuttaa kielteisesti Afarakin nykyiseen toimintaan, mikä puolestaan voi vaikuttaa konsernin taloudelliseen tulokseen.

RAPORTOINTI

KATSAUSKAUDEN TAPAHTUMAT

10.6.2017 Afarak ilmoitti lähipiiriin kuuluvan Mihajlo Djakovin myyneen osakkeita.

12.6.2017 Afarak ilmoitti lähipiiriin kuuluvan Mihajlo Djakovin myyneen osakkeita.

27.7.2017 Afarak ilmoitti saattaneensa päätökseen sahalaitoskaluston myynnin, mikä vaikuttaa toisen neljänneksen tulokseen.

19.9.2017 Afarak ilmoitti, että Yhtiön tietoon oli tullut, että ryhmä vähemmistöosakkeenomistajia (Joensuun Kauppa ja Kone Oy, Markku Kankaala, Esa Hukkanen, Petri Suokas, Tomi Hyttinen, Taloustieto Incrementum Ky, Juhani Lemmetti, Kare Kakkonen, Antti Kivimaa, AJ Elite Value Hedge Fund, Arne Simula ja Timo Kankaala), jotka omistavat yhteensä 10,79 prosenttia Afarak Group Oyj:n ("Afarak Group") osakkeista, ovat 18.9.2017 jättäneet Suomen Finanssivalvonnalle yhteisen hakemuksen, jossa vaaditaan Finanssivalvontaa velvoittamaan Danco Koncar ja/tai Kermas Resources Limited

tekemään pakollinen julkinen ostotarjous Afarak Groupin osakkeista vähintään hintaan 2,50 euroa per osake. Vaatimus on perustettu arvopaperimarkkinalain (746/2012) 11 luvun 19 §:ään sekä 20 §:n 1 ja 3 momentteihin.

25.9.2017 Afarak tiedotti, että ferrokromin 2017 neljännen vuosineljänneksen Euroopan markkinan sopimushinta (benchmark) on asetettu tasolle USD 1,39 per pauna. Tämä on 26,4 % korkeampi kuin 2017 kolmannen neljänneksen sopimushinta, joka oli USD 1,10 per pauna.

29.9.2017 Afarak ilmoitti, että se on eteläafrikkalaisen tytäryhtiönsä Afarak Mining Limitedin välityksellä päässyt periaatesopimukseen 70 % osuuden hankkimisesta ZCM:stä (Zeerust Chrome Mine) Afrika Mineral Trading & Investment Trustilta ("AMTIT") siten, että jäljelle jäävät 30 % jaetaan työntekijöille, yhteisölle ja muille BEE-kumppaneille. Kaupan arvo on 20 miljoonaa Etelä-Afrikan randia, ja se suoritetaan 12 kuukauden ajanjakson aikana.

KATSAUSKAUDEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

8.11.2017 Yhtiö vastaanotti osakkeenomistajaryhmältä, jolla on 10,86 % yhtiön osakkeista ja äänistä, vaatimuksen ylimääräisen yhtiökokouksen koolle kutumisesta.

10.11.2017 Yhtiö antoi uutisoinnin johdosta tietoja yhtiötä koskien.

TALOUDELLISET TIEDOT

TAULUKKO-OSA

SEGMENTTIKOHTAINEN TALOUDELLINEN KEHITYS SEKÄ VARAT JA VELAT SEGMENTEITTÄIN

Q1-Q3/2017 9 kk 1 000 EUR	Erikoismetalliseokset	Rautametalliseokset	Kohdistamat tomat erät	Eliminoinnit	Konserni yhteensä
Liikevaihto	65,157	80,506	2,555	-1	148,217
Käyttökate	9,363	9,376	-3,380	0	15,359
Liikevoitto	8,237	5,392	-3,383	0	10,246
Segmentin varat	147,591	126,160	12,369	-30,480	255,640
Segmentin velat	66,631	42,827	1,493	-19,893	91,058

Q1-Q3/2016 9 kk 1 000 EUR	Erikoismetalliseokset	Rautametalliseokset	Kohdistamat tomat erät	Eliminoinnit	Konserni yhteensä
Liikevaihto	48,215	60,913	51	-9	109,170
Käyttökate	3,566	809	-3,161	0	1,214
Liikevoitto	1,697	-2,236	-3,166	0	-3,705
Segmentin varat	140,761	125,297	11,729	-20,113	257,674
Segmentin velat	48,076	53,219	2,142	-16,265	87,172

2016 12 kk 1 000 EUR	Erikoismetalliseokset	Rautametalliseokset	Kohdistamat tomat erät	Eliminoinnit	Konserni yhteensä
Liikevaihto	68,679	84,473	1,767	-1,349	153,570
Käyttökate	5,363	5,024	-4,909	0	5,478
Liikevoitto	3,051	863	-4,924	0	-1,010
Segmentin varat	135,743	135,359	12,641	-23,503	260,240
Segmentin velat	44,777	56,959	2,737	-20,420	84,053

KEHITYSLUKUJA

	Q3/15	Q4/15	Q1/16	Q2/16	Q3/16	Q4/16	Q1/17	Q2/17	Q3/17
Myyntimäärät (tonnia)									
Kaivostoiminta	101,701	64,487	22,959	40,618	19,559	55,212	53,938	41,427	66,211
Jalostus	20,059	31,137	26,952	28,214	18,023	23,906	27,892	20,773	27,538
Trading-toiminta	8,798	11,953	10,177	7,262	12,256	8,619	5,331	5,692	3,488
Yhteensä	130,558	107,577	60,088	76,094	49,838	87,737	87,161	67,892	97,237
Keskikurssit									
EUR/USD	1.114	1.110	1.102	1.116	1.116	1.107	1.065	1.083	1.114
EUR/ZAR	13.701	14.172	17.455	17.198	16.683	16.265	14.081	14.306	14.706
MEUR	Q3/15	Q4/15	Q1/16	Q2/16	Q3/16	Q4/16	Q1/17	Q2/17	Q3/17
Liikevaihto	44.8	49.2	40.8	39.5	28.9	44.4	56.7	47.4	44.2
Käyttökate	1.3	3.7	3.3	0.8	-2.8	4.3	12.7	4.8	-2.2
Käyttökate-%	2.8%	7.5%	8.0%	2.0%	-9.8%	9.6%	22.4%	10.2%	-4.9%
Liikevoitto	-0.7	1.8	1.7	-0.9	-4.5	2.7	11.1	3.3	-4.2
Liikevoitto-%	-1.5%	3.7%	4.2%	-2.2%	-15.7%	6.1%	19.6%	7.0%	-9.4%

KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMAYHTEENVETO

1 000 EUR	Q3/17	Q3/16	Q1- Q3/17	Q1- Q3/16	2016
Liikevaihto	44,153	28,916	148,217	109,170	153,570
Liiketoiminnan muut tuotot	2,684	580	3,953	1,107	1,705
Liiketoiminnan kulut	-49,372	-32,098	-141,241	-108,273	-149,913
Suunnitelman mukaiset poistot	-1,427	-1,698	-4,547	-4,920	-6,488
Arvon alentumiset	-567	0	-567	0	0
Osuus yhteisyritysten tuloksista	370	-241	4,431	-790	116
Liikevoitto	-4,159	-4,541	10,246	-3,706	-1,010
Rahoitustuotot ja -kulut	-1,205	307	-7,777	-926	-2,127
Voitto ennen veroja	-5,364	-4,234	2,469	-4,632	-3,137
Tuloverot	1,501	1,028	-765	147	339
Tilikauden tulos, jatkuvat toiminnot	-3,863	-3,206	1,704	-4,485	-2,798
Lopetetut toiminnot					
Tilikauden tulos, lopetetut toiminnot	0	1,048	1,519	1,509	1,861
Tilikauden tulos	-3,863	-2,158	3,223	-2,976	-937
Jakautuminen:					
Emoyhteisön omistajille	-3,862	-1,919	2,561	-2,572	-615
Määräysvallattomat omistajat	-1	-239	662	-404	-322
Yhteensä	-3,863	-2,158	3,223	-2,976	-937
Emoyhteisön omistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos, EUR					
Laimentamaton, EUR	-0.01	-0.01	0.01	-0.01	0.00
Laimennusvaikutuksella oikaistu, EUR	-0.01	-0.01	0.01	-0.01	0.00

KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA

1 000 EUR	Q3/17	Q3/16	Q1- Q3/17	Q1- Q3/16	2016
Tilikauden voitto	-3,863	-2,158	3,223	-2,976	-937
Muut laajan tuloksen erät					
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen uudelleenarvostaminen	0	0	0	0	-1,609
Ulkomaiseen yksikköön liittyvät muuntoerot - konserni	-7,165	2,982	-5,838	2,317	5,736
Ulkomaiseen yksikköön liittyvät muuntoerot – osakkuus- ja yhteisyritykset	-495	1,794	-1,258	6,011	6,797
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot	0	-251	0	-1,039	0
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen	-7,660	4,525	-7,096	7,289	10,924
Tilikauden laaja tulos	-11,523	2,367	-3,873	4,313	9,987
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen:					
Emoyhteisön omistajille	-11,240	2,392	-4,097	4,390	9,681
Määräysvallattomat omistajat	-283	-25	224	-77	306

KONSERNIN TASEYHTEENVETO

1 000 EUR	30.9.2017	30.9.2016	31.12.2016
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Liikearvo	60,480	61,082	63,780
Muut aineettomat hyödykkeet	15,439	17,538	18,311
Aineelliset hyödykkeet	42,232	44,145	45,131
Muut pitkäaikaiset varat	26,005	39,311	38,651
Pitkäaikaiset varat yhteensä	144,156	162,076	165,873
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	43,754	55,751	48,424
Myyntisaamiset	37,013	19,409	23,643
Muut saamiset	17,148	13,397	12,649
Rahavarat	13,569	7,041	9,651
Lyhytaikaiset varat yhteensä	111,484	95,598	94,367
Varat yhteensä	255,640	257,674	260,240

OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Emoyhteisön omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma	23,642	23,642	23,642
Ylikurssirahasto	25,740	25,740	25,740
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	230,545	235,217	235,242
Vararahasto	142	177	160
Muuntoero	-23,446	-21,729	-16,787
Kertyneet voittovarot	-93,127	-96,313	-95,963
Emoyhteisön omistajille kuuluva oma pääoma	163,496	166,734	172,034
Määräysvallattomat omistajat	1,086	3,769	4,151
Oma pääoma yhteensä	164,582	170,503	176,185
Velat			
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	3,789	5,318	5,857
Varaukset	10,132	10,274	10,691
Osuus yhteisyritysten tappioista	13,262	17,957	16,234
Eläkevelat	19,841	18,402	20,097
Rahoitusvelat	5,428	3,346	4,199
Pitkäaikaiset velat yhteensä	52,452	55,297	57,078
Lyhytaikaiset velat			
Ostovelat	20,853	14,873	13,620
Muut lyhytaikaiset velat	17,753	17,001	13,357
Lyhytaikaiset velat yhteensä	38,606	31,874	26,977
Velat yhteensä	91,058	87,171	84,055
Oma pääoma ja velat yhteensä	255,640	257,674	260,240

YHTEENVETO KONSERNITASEEN RAHAVAROISTA SEKÄ KOROLLISISTA SAAMISISTA JA VELOISTA

1 000 EUR	30.9.2017	30.9.2016	31.12.2016
Rahavarat	13,569	7,041	9,651
Korolliset saamiset			
Lyhytaikaiset	3,508	3,514	3,513
Pitkäaikaiset	18,969	28,799	28,287
Korolliset saamiset	22,477	32,313	31,800
Korolliset velat			
Lyhytaikaiset	8,938	7,758	3,764
Pitkäaikaiset	2,490	50	29
Korolliset velat	11,428	7,808	3,793
YHTEENSÄ NETTO	24,618	31,546	37,658

YHTEENVETO KONSERNITASEEN AINEELLISISTA JA AINEETTOMISTA HYÖDYKKEISTÄ

1 000 EUR	Aineelliset hyödykkeet	Aineettomat hyödykkeet
Hankintameno 1.1.2017	81,422	224,337
Lisäykset	4,608	71
Vähennykset	-666	0
Tase-erien väliset siirrot	-146	0
Kurssierot	-7,030	-11,074
Hankintameno 30.9.2017	78,188	213,334
Hankintameno 1.1.2016	73,942	206,835
Lisäykset	2,239	557
Vähennykset	-162	-96
Tase-erien väliset siirrot	411	-1
Kurssierot	4,992	17,042
Hankintameno 31.12.2016	81,422	224,337

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMAYHTEENVETO

1 000 EUR	Q1-Q3/17	Q1-Q3/16	2016
Tilikauden voitto	3,224	-2,976	-937
Oikaisut tilikauden voittoon	11,927	1,836	2,902
Käyttöpääoman muutos	-15,133	1,500	6,113
LOPETETUT TOIMINNOT	809	948	925
Liiketoiminnan nettorahavirta	827	1,308	9,003
Tytär- ja osakkuusyritysten hankinnat, hankintahetken rahavaroilla vähennettynä	0	-19	0
Määräysvallattoman osuuden hankinta	-714	0	0
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin käyttöomaisuushyödykkeisiin, netto	-4,757	-1,269	-2,596
Investoinnit muihin sijoituksiin, netto	-244	344	414
Lainasaamisten takaisinmaksut ja annetut lainat	8,865	-251	54
Investointien nettorahavirta	3,150	-1,195	-2,128
Pääomanpalautus	-5,186	-5,176	-5,176
Lainojen nostot	1,215	-1,740	411
Lainojen takaisinmaksu	-3,293	-4,417	-7,462
Lyhytaikaisten rahoituksen muutokset*	7,990	-1,427	-4,724
Rahoituksen nettorahavirta	726	-12,760	-16,951
Rahavarojen muutos	4,703	-12,647	-10,076

*Tämä sisältää luottolimitit, factoring-rahoituksen ja muut myyntisaamisia koskevat järjestelyt.

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSESTA

A = Osakepääoma

B = Ylikurssirahasto

C = Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto

D = Muuntoero

E = Kertyneet voittovarat

F = Vararahasto

G = Emoyhteisön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä

H = Määräysvallattomat omistajat

I = Oma pääoma yhteensä

1 000 EUR	A	B	C	D	E	F	G	H	I
Oma pääoma 31.12.2015	23,642	25,740	240,240	-28,692	-93,755	187	167,362	3,845	171,207
Kauden 1-9/2016 tulos + laaja tulos				951	-2,573		-1,622	-403	-2,025
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten muista laajan tuloksen eristä				6,012			6,012		6,012
Kurssierot								327	327
Osakeperusteiset maksut			153		15		168	0	168
Pääomanpalautus			-5,176				-5,176		-5,176
Muut oman pääoman muutokset						-10	-10		-10
Oma pääoma 30.6.2016	23,642	25,740	235,217	-21,729	-96,313	177	166,734	3,769	170,503
Kauden 10-12/2016 tulos + laaja tulos				4,157	1,958		6,115	81	6,196
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten muista laajan tuloksen eristä				785			785		785
Kurssierot								301	301
Osakeperusteiset maksut			25		1		26		26
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen uudelleenarvostaminen					-1,609		-1,609		-1,609
Muut oman pääoman muutokset						-17	-17		-17
Oma pääoma 31.12.2016	23,642	25,740	235,242	-16,787	-95,963	160	172,034	4,151	176,185
Kauden 1-9/2017 tulos + laaja tulos				-5,401	2,562		-2,839	662	-2,177
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten muista laajan tuloksen eristä				-1,258			-1,258		-1,258
Kurssierot							0	-437	-437
Osakeperusteiset maksut			489		4		493		493
Pääomanpalautus			-5,186				-5,186		-5,186
Määräysvallattoman osuuden hankinta					267		267	-3,290	-3,023
Muut oman pääoman muutokset					3	-18	-15		-15
Oma pääoma 30.9.2017	23,642	25,740	230,545	-23,446	-93,127	142	163,496	1,086	164,582

KATSAUSKAUDEN LÄHIPIIRITAPAHTUMAT

1 000 EUR	Q1-Q3/17	Q1-Q3/16	2016
Myynti yhteisyrityksille	769	144	423
Myynti muulle lähipiirille	334	19	27
Ostot yhteisyrityksiltä	0	-74	-74
Rahoitustuotot yhteisyrityksiltä	414	590	760
Rahoituskulut muulle lähipiirille	-6	-18	-21
Lainasaamiset yhteisyrityksiltä	18,802	28,130	28,134
Lainasaamiset muulta lähipiiriltä	3,508	3,614	3,513
Myynti- ja muut saamiset yhteisyrityksiltä	14,370	7,896	8,451
Myynti- ja muut saamiset muulta lähipiiriltä	95	80	96
Osto- ja muut velat yhteisyrityksille	-31	310	339

Kolmannella neljänneksellä Afarak Group osti 15 prosentin vähemmistöosuuden LL Resourcesista, joka on itävaltalainen metallikauppaa käyvä yhtiö. Toukokuussa 2017 Yhtiön tytäryhtiö allekirjoitti Afarakin toimitusjohtajan Guy Konsbruckin kanssa osakekauppakirjan, jolla ostettiin hänen 15 prosentin omistuksensa hiukan yli 227.000,00 euron kauppahinnalla. Kauppa tehtiin heinäkuussa 2017. Ottaen huomioon, että LL Resources on Afarakin kauppakumppani ja että vastavalitun toimitusjohtajan omistus yhtiössä olisi voinut aiheuttaa intressiristiriitoja, Afarak hankki omistuksen optiolla, että se voi myydä hankkimansa osakkeet takaisin hankintahintaan, jos ja kun Konsbruckin toimisuhte yhtiöön toimitusjohtajana päättyy. Kaupan katsottiin olevan Helsingin pörssin sääntöjen kohdan 2.3.3.6. tarkoittamalla tavalla vähämerkityksellisenä osapuolten kannalta.

TALOUDELLISIA TUNNUSLUKUJA

	Q1-Q3/17	Q1-Q3/16	2016
Oman pääoman tuotto % p.a.	1.4%	-3.5%	-1.6%
Sijoitetun pääoman tuotto % p.a.	8.1%	-1.3%	0.9%
Omavaraisuusaste %	64.4 %	66.2%	67.7%
Nettovelkaantumisaste %	-1.3%	0.4%	-3.3%
Henkilöstö kauden lopussa	912	785	813

VALUUTTAKURSSIT

Tasekurssina käytetään Euroopan keskuspankin kauden päättymishetkellä julkaisemaa valuuttakurssia. Keskiarvot on laskettu käyttämällä keskiarvoa Euroopan keskuspankin kauden aikana julkaisemista päivittäisistä valuuttakursseista.

Keskeisimmät käytetyt valuuttakurssit:

Keskikurssit

	Q1-Q3/17	Q1-Q3/16	2016
TRY	4.0031	3.2766	3.3433
USD	1.1140	1.1162	1.1069
ZAR	14.7055	16.6827	16.2645

Tasekurssit

	30.9.2017	30.9.2016	31.12.2016
TRY	4.2013	3.3576	3.7072
USD	1.1806	1.1161	1.0541
ZAR	15.9440	15.5238	14.4570

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT JA LASKENTAPERUSTEET

Tunnusluvut on laskettu tilikauden 2016 tilinpäätöksen mukaisilla kaavoilla, ja nämä on esitetty alla.

Oman pääoman tuotto prosentti (ROE), % = Tilikauden tulos / (Oma pääoma + määräysvallattomat omistajat) keskimäärin * 100

Sijoitetun pääoman tuotto prosentti (ROCE), % = (Tulos ennen veroja + korkokulut ja muut rahoituskulut) / (Taseen loppusumma - korottomat velat) keskimäärin * 100

Omavaraisuusaste, % = (Oma pääoma + määräysvallattomat omistajat) / (Taseen loppusumma - saadut ennakot) * 100

Nettovelkaantumisaste, % = (Korolliset velat – likvidit varat) / Oma pääoma * 100

Korollinen nettovelka = Korolliset velat – likvidit varat

Tulos / Osake (EPS), laimentamaton, EUR = Emoyhteisön omistajille kuuluva osuus tilikauden tuloksesta / Ulkona olevien osakkeiden osakeantioikaistun lukumäärän painotettu keskiarvo tilikauden aikana

Tulos / Osake (EPS), laimennettu, EUR = Emoyhteisön omistajille kuuluva osuus tilikauden tuloksesta / Ulkona olevien osakkeiden laimennusvaikutuksella oikaistun lukumäärän painotettu keskiarvo tilikauden aikana

Liikevoitto = Liikevoitto on nettosumma, joka muodostuu kun liikevaihtoon lisätään liiketoiminnan muut tuotot, vähennetään ostokulut valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutoksella oikaistuna, vähennetään työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut, poistot, arvonalentumistappiot ja liiketoiminnan muut kulut. Kurssierot sisältyvät liikevoittoon, mikäli ne syntyvät tavanomaiseen liiketoimintaan liittyvistä eristä. Rahoitukseen liittyvät kurssierot kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Tulos ennen rahoituseriä, poistoja ja arvonalentumisia (käyttökate) = Liikevoitto + poistot + arvonalentumiset

LAADINTAPERIAATTEET

Tämä osavuositarkastus on laadittu IAS 34 -standardin "Interim Financial Reporting" mukaisesti ja sitä tulee lukea yhdessä Afarakin vuodelta 2016 laaditun tilinpäätöksen kanssa. Tämän osavuositarkastuksen laadinnassa Yhtiö on soveltanut samoja laadintaperiaatteita kuin tilinpäätöksen 2016 laadinnassa pois lukien uudet standardit ja tulkinnat, jotka ovat tulleet voimaan vasta vuoden 2017 alusta lähtien. Näillä muutoksilla ei ollut merkittävää vaikutusta osavuositarkastukseen.

Osavuositarkastuksen laatiminen IFRS:n mukaan edellyttää johdon arvioiden ja oletusten käyttämistä, mikä vaikuttaa taseen varojen ja velkojen määriin, ehdollisten varojen ja velkojen raportointiin sekä tuottojen ja kulujen määriin. Vaikka arviot perustuvat johdon tämänhetkiseen parhaaseen näkemykseen, on mahdollista, että toteumat poikkeavat tilinpäätöksessä käytetyistä arvoista.

Taulukoiden luvut on pyöristettyjä, mikä tulee ottaa huomioon yhteissummia laskettaessa. Tuloslaskelman muuntokurssina on käytetty kunkin katsauskauden keskipäivän kurssia ja taseen muuntokurssina katsauskauden päätöshetken kurssia.

Tilinpäätöstiedotteen/osavuositarkastuksen tiedot ovat tilintarkastamattomia.

Osakekohtaiset tunnusluvut

		Q3/2017	Q3/2016	Q1- Q3/2017	Q1- Q3/2016	2016
Osakkeen kurssikehitys						
Lontoon pörssissä						
Keskikurssi*	EUR	1.01	0.41	0.84	0.41	0.37
	GBP	0.89	0.33	0.74	0.33	0.30
Alin kurssi*	EUR	0.80	0.38	0.63	0.35	0.34
	GBP	0.70	0.31	0.55	0.28	0.28
Ylin kurssi*	EUR	0.94	0.40	1.06	0.40	0.46
	GBP	0.83	0.33	0.93	0.33	0.38
Kurssi kauden lopussa**	EUR	0.94	0.38	0.94	0.38	0.44
	GBP	0.83	0.33	0.83	0.33	0.38
Osakekannan markkina-arvo kauden lopussa**	MEUR	246.1	99.3	246.1	99.3	115.2
	MGBP	217.0	85.5	217.0	85.5	98.6
Osakkeiden vaihdon kehitys						
Osakkeiden vaihto	1 000 osaketta	2	60	53	63	2,452
Osakkeiden vaihto	tEUR	2	25	44	26	902
Osakkeiden vaihto	tGBP	2	20	39	21	739
Osakkeiden vaihto	%	0.0 %	0.0 %	0.0 %	0.0 %	0.9 %
Osakkeen kurssikehitys NASDAQ Helsingissä						

Keskikurssi	EUR	0.84	0.42	0.91	0.42	0.51
Alin kurssi	EUR	0.75	0.39	0.72	0.39	0.39
Ylin kurssi	EUR	1.01	0.46	1.15	0.51	0.90
Kurssi kauden lopussa	EUR	0.90	0.43	0.90	0.43	0.78
Osakekannan markkina-arvo kauden lopussa	MEUR	235.4	113.4	235.4	113.4	203.9
Osakkeiden vaihdon kehitys						
	1 000					
Osakkeiden vaihto	osaketta	10,108	5,329	56,612	16,250	36,108
Osakkeiden vaihto	tEUR	8,532	2,219	51,727	6,789	18,315
Osakkeiden vaihto	%	3.8 %	2.0 %	21.5 %	6.2 %	13.7 %

* Kurssi on laskettu käyttämällä keskiarvoa Suomen pankin julkaisemista EUR/GBP-valuuttakursseista.

** Osakekurssi sekä markkina-arvo kauden lopussa on laskettu käyttämällä Suomen pankin kauden päättymishetkellä julkaisemaa EUR/GBP-valuuttakurssia.

Osakekohtaisten tunnuslukujen laskentakaavat

Keskikurssi = Osakkeen valuuttamääräinen kokonaisvaihto tilikaudella / tilikaudella vaihdettujen osakkeiden lukumäärä

Osakekannan markkina-arvo, miljoonaa = Osakkeiden lukumäärä x tilikauden viimeinen kaupantekokurssi

TULEVAISUUTTA KOSKEVAT LAUSUMAT

Tässä osavuositarkastuksessa esitetään tulevaisuutta koskevia lausumia. Usein, mutta ei aina, tulevaisuutta koskevat lausumat voi tunnistaa tulevaisuutta koskevista ilmauksista sisältäen sanat ”uskoa”, ”odottaa”, ”aikoa”, ”saattaa”, ”tulla” tai ”tulisi”, tai kussakin tapauksessa niiden kielteiset tai muut muodot tai muut vastaavat ilmaisut. Luonteensa vuoksi tulevaisuutta koskeviin lausumiin sisältyy epävarmuutta, koska ne riippuvat tulevista olosuhteista ja tapahtumista, joista kaikki eivät ole Yhtiön hallinnassa tai Yhtiön ennustettavissa.

Vaikka Yhtiö uskoo, että oletukset, joista tulevaisuutta koskevat lausumat antavat kuvan, ovat perusteltuja, mitään varmuutta ei ole siitä, että kyseiset oletukset osoittautuvat onnistuneeksi. Todelliset tulokset voivat poiketa huomattavasti esitetyistä tulevaisuutta koskevista lausumista. Jollei laissa (mukaan lukien Suomen arvopaperimarkkinalaki (746/2012) tai Yhdistyneen kuningaskunnan listautumisviranomaisen listautumissäännöissä tai Yhdistyneen kuningaskunnan rahoitustarkastusviraston julkaisuutta ja avoimuutta koskevissa säännöissä) vaadita, Yhtiö ei sitoudu mihinkään velvoitteeseen päivittää mitään tässä osavuositarkastuksessa olevia tulevaisuutta koskevia lausuntoja, jotka voivat aiheutua muutoksista Yhtiön johtajien odotuksissa tai kuvastavat tämän osavuositarkastuksen jälkeisiä tapahtumia tai olosuhteita.